

**SYLABUS**  
**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028**  
Rok akademicki 2026-2027

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                       |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Psychologia uzależnień</b>         |
| Kod przedmiotu*                                       |                                       |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Kolegium Nauk Społecznych             |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Instytut Pedagogiki                   |
| Kierunek studiów                                      | Psychologia                           |
| Poziom studiów                                        | studia jednolite magisterskie         |
| Profil                                                | praktyczny                            |
| Forma studiów                                         | stacjonarna                           |
| Rok i semestr/y studiów                               | IV rok, semestr 8                     |
| Rodzaj przedmiotu                                     | przedmiot kształcenia kierunkowego    |
| Język wykładowy                                       | polski                                |
| Koordynator                                           | dr Jerzy Zięba                        |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr Jerzy Zięba<br>mgr Barbara Łukasik |

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Warsztat | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|----------|------------------|
| 8            | 15    | 15  |       |      |      |    |        |          | 2                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

√zajęcia w formie tradycyjnej

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku):**

Egzamin

**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Brak wymagań wstępnych.

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**

**3.1 Cele przedmiotu**

|    |                                                                                                       |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1 | Poznanie czynników chroniących i czynników ryzyka oraz wybranych strategii w profilaktyce uzależnień. |
| C2 | Poznanie psychologicznych mechanizmów i specyfiki problematyki uzależnień behawioralnych.             |

|    |                                                                                                              |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C3 | Poznanie metod leczenia uzależnień i rehabilitacji.                                                          |
| C4 | Zapoznanie studenta z wybranymi metodami psychologicznych oddziaływań w terapii różnych rodzajów uzależnień. |

### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu<br>Student:                                                                                                               | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| EK_01                  | zna w pogłębionym stopniu biologiczne i psychologiczne mechanizmy rodzaju i rozwoju uzależnień                                                                                   | K_W05<br>K_W06                      |
| EK_02                  | zna i rozumie w stopniu pogłębionym zasady przygotowania diagnozy uzależnienia w oparciu o kryteria diagnostyczne zawarte w ICD 10 i ICD-11 i DSM-5                              | K_W06                               |
| EK_03                  | potrafi monitorować programy terapeutyczne dla osób uzależnionych, aby podnosić jakość swoich usług terapeutycznych dla osób uzależnionych                                       | K_U16                               |
| EK_04                  | jest gotów do podejmowania działań interwencyjnych i terapeutycznych wobec osób uzależnionych                                                                                    | K_K10                               |
| EK_05                  | jest gotów do przeprowadzenia interwencji profilaktycznej wobec różnych grup odbiorców wykorzystując swoje cechy osobiste, wiedzę i kompetencję z zakresu psychologii uzależnień | K_K11                               |

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

|                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści merytoryczne                                                                                                                            |
| Biopsychospołeczna etiologia uzależnień.                                                                                                       |
| Kryteria diagnostyczne uzależnienia wg ICD-10, ICD-11 i DSM-5.                                                                                 |
| Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka uzależnionego.                                                                              |
| Diagnoza problemowa osób uzależnionych. Strategie i techniki w psychoterapii uzależnień. Praca nad psychologicznymi mechanizmami uzależnienia. |
| Geneza i diagnoza współuzależnienia.                                                                                                           |
| Substancje psychoaktywne: podstawowa klasyfikacja i mechanizmy działania na ośrodkowy układ nerwowy.                                           |
| Psychologiczne zagadnienia związanych z uzależnieniami behawioralnymi.                                                                         |
| Profilaktyka uzależnień - rodzaje, wybrane strategie, czynniki ryzyka, czynniki chroniące.                                                     |

#### B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

|                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści merytoryczne                                                                                                              |
| Terminologia używana w psychologii klinicznej w kontekście jej zastosowania w programach terapeutycznych dla osób uzależnionych. |
| Programy terapeutyczne nastawione na osiągnięcie abstynencji oraz programy redukcji szkód.                                       |
| Mechanizmy zaprzeczania oraz założenia interwencji motywującej do podejmowania leczenia odwykowego.                              |
| Analiza procesów psychologicznych specyficznych dla funkcjonowania osób uzależnionych i współuzależnionych.                      |
| Metody leczenia i rehabilitacji uzależnień.                                                                                      |

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: praca w grupach, analiza tekstów z dyskusją, prezentacja multimedialna, symulacja rozmową terapeutyczną z osobą uzależnioną

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw, ...) |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| EK_01         | egzamin pisemny - test, kolokwium                                                                                                       | w, ćw                                     |
| EK_02         | egzamin pisemny - test, kolokwium                                                                                                       | w, ćw                                     |
| EK_03         | prezentacja, obserwacja w trakcie zajęć                                                                                                 | ćw                                        |
| EK_04         | symulacja rozmowy, obserwacja w trakcie zajęć                                                                                           | ćw                                        |
| EK_05         | symulacja rozmowy, obserwacja w trakcie zajęć                                                                                           | ćw                                        |

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki zaliczenia wykładu:

1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – test. Egzamin obejmuje treści wykładu, ćwiczeń oraz zadanych lektur. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.  
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)  
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)  
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)  
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)  
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)  
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
2. Obecność na wykładach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona).
3. Pozytywna ocena z ćwiczeń.

Warunki zaliczenia ćwiczeń:

1. Pozytywna ocena z kolokwium na ćwiczeniach.  
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)  
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)  
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)  
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)  
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)  
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
2. Obecność na ćwiczeniach.

3. Aktywność na ćwiczeniach: ocena merytoryczna samodzielnie przygotowanej prezentacji na zadany temat, ocena umiejętnego przeprowadzenia rozmowy.

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                                     | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów | 30                                                |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:           |                                                   |
| - udział w konsultacjach                             | 2                                                 |
| - udział w egzaminie                                 | 2                                                 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:       |                                                   |
| - przygotowanie do zajęć – ćwiczenia,                | 8                                                 |
| studiowanie literatury                               | 4                                                 |
| - przygotowanie do egzaminu                          | 4                                                 |
| - przygotowanie do kolokwium                         |                                                   |
| SUMA GODZIN                                          | 50                                                |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>                | <b>2</b>                                          |

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

|                                  |             |
|----------------------------------|-------------|
| wymiar godzinowy                 | nie dotyczy |
| zasady i formy odbywania praktyk | nie dotyczy |

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

Cierpiałkowska, L, Ziarko, M. (2010). *Psychologia uzależnień-alkoholizm*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Mellibruda, J., Sobolewska – Mellibruda Z. (2006). *Integracyjna psychoterapia uzależnienia*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Rowicka, M. (2019). *Skuteczna profilaktyka uzależnień behawioralnych*. ORE: Warszawa

Woronowicz, B.T. (2009). *Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA.

### Literatura uzupełniająca:

Johnson, V. E. (1994). *Interwencja. Jak pomóc komuś, kto nie chce pomocy*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Sztander, W. (1992). *Metoda interwencji w chorobie alkoholowej*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej

